Муніципальний бюджетний заклад загальноосвітня
«Школа-гімназія №1» міського округу Судака

Розглянуто на засіданні ШМО **Вчителів російської мови та літератури, рідних мов** **Протокол № 1** **від «29» августа 2016 г.** **Керівник. _____ А. С. Стрібна**	**ПОГОДЖЕННО** **Зам.директора по НМП** **_____ О.В. Мись** **«30» 08 2016г.**	**ЗАТВЕРДЖУЮ** **Директор МБОЗ «Школа-гімназія №1» міського округу Судака** **_____ О.Д. Вілкова** **Наказ №225** **від «31» 08 2016 г.**

Робоча програма
з навчальново предмету
«Українська мова», базовий рівень
для 7-А класу

Розроблена вчителем
української мови та літератури
вищої кваліфікаційної категорії

Шебетою Ю.О.

м. Судак
2016р.

Пояснювальна записка

згідно з методичними рекомендаціями для освітніх закладів Республіки Крим при викладанні української мови і літератури в 2016/2017 навчальному році

У 2016/2017 навчальному році викладання української мови і літератури в освітніх закладах Республіки Крим буде здійснюватися:

у 5-6-х класах – згідно з Федеральним державним освітнім стандартом основної загальної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки Російської федерації від 17.12.2010 р. №1897 «Про затвердження федерального державного освітнього стандарту основної загальної освіти»);

7-11-х класах - згідно з Федеральним компонентом державного освітнього стандарту загальної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки Російської федерації від 05.03.2004 р. №1089 «Про затвердження Федерального компоненту державного освітнього стандарту початкової загальної, основної загальної і середньої (повної) загальної освіти»),

Федеральні документи:

1. Федеральний закон від. 29.12.2012 р. № 273- ФЗ «Про освіту в Російській Федерації».
2. Наказ Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 31.12.2015 №1577 « Про внесення змін у федеральний державний освітній стандарт основної загальної освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 17.12.2010 №1897».
3. Наказ Міністерства освіти і науки Російської Федерації від17.07.2015 №734 « Про внесення змін у Попядок організації та здійснення освітньої діяльності за основними освітніми програмами – освітніми програмами початкової загальної, основної загальної, середньої загальної освіти, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки Російської Федерації від30.08.2013 №1015».

4. Наказ Міністерства освіти Російської Федерації від 05.03.2004 № 1089 (у ред.. наказу від 23.06.2015 №609) «Про затвердження федерального компоненту державних освітніх стандартів початкової загальної, основної загальної, середньої (повної) загальної освіти».
5. Лист Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 14ю12ю2015 №09-3564 « Про позаурочну діяльність і реалізацію додаткових загальноосвітніх програм».
6. Наказ Мінздорсоцрозвитку Російської Федерації від 26.08.2010 р. № 761н «Про затвердження Єдиного кваліфікаційного довідника посад керівників, спеціалістів і службовців розділ «Кваліфікаційні характеристики посад робітників освіти».
7. Наказ Міністерства праці й соціального захисту Російської Федерації від 18.10.2013 р. №544н (Зареєстровано в Мінюсті Росії 06.12.2013 р. №30550) «Про затвердження професійного стандарту «Педагог (педагогічна діяльність у сфері дошкільної, початкової загальної, основної загальної, середньої загальної освіти) (вихователь, учитель)».

Регіональні документи:

1. Закон Республіки Крим від 06.07.2015 №131-ЗРК/2015 «Про освіту в Республіці Крим».
2. Наказ Міністерства освіти, науки і молоді Республіки Крим від 18.12.2015 №1340 «Про затвердження переліку обов'язкової ділової документації загальноосвітніх закладів».
3. Наказ Міністерства освіти, науки і молоді Республіки Крим від 11.06.2015 №555 «Про затвердження Методичних рекомендацій про формування навчальних планів загальноосвітніх організацій Республіки Крим на 2015/2016 навчальний рік».
4. Лист Міністерства освіти, науки і молоді Республіки Крим від 09.06.2016 № 2040 «Про навчальні плани загальноосвітніх організацій Республіки Крим на 2016/2017 навчальний рік».
5. Лист Міністерства освіти, науки і молоді Республіки Крим від 04.12.2014 № 01-14/2013 «Про направлення методичних рекомендацій щодо ведення класних журналів учнів 1-11(12) класів загальноосвітніх організацій».
6. Лист Міністерства освіти, науки і молоді Республіки Крим від 04.12.2014 № 01-14/2014 «Про організацію позаурочної діяльності».

Методичні матеріали, які забезпечують реалізацію Федерального державного освітнього стандарту загальної освіти і Федерального компонента державного освітнього стандарту

- Концепція духовно-морального розвитку і виховання особистості громадянина Росії:навчальне видання/ А.Я.Данилюк, О.М.Кондаков, В.О. Тишков. - М.: Просвіта, 2010.
- Приблизна робоча програма з вивчення української мови (нерідна) для загальноосвітніх організацій (схвалена рішенням федерального навчально-методичного об'єднання з загальної освіти (протокол від 20 травня 2015 р. №2/15).
- Приблизна робоча програма з вивчення української мови (рідна) для загальноосвітніх організацій (схвалена рішенням федерального навчально0методичного об'єднання з загальної освіти (протокол від 20 травня 2015 р. №2/15).

Робочі програми з української мови і літератури укладаються на основі федеральних приблизних програм основної і середньої (повної) освіти, авторських програм до ліній підручників і матеріалів авторських навчально-методичних комплексів. Робоча програма розробляється педагогом або групою педагогів і затверджується на рівні загальноосвітнього закладу.

Приблизні (типові) навчальні програми, які розроблено на регіональному рівні, не можуть бути використані як робочі програми через те, що не містять розподіл навчального матеріалу за роками навчання і окремими темами.

Формуючи навчальні плани 5-6 класів, необхідно враховувати, що відповідно до наказу Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 31.12.2015 №1577 «Про внесення змін у федеральний державний освітній стандарт основної загальної освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 17.12.2010 №1897» у навчальному плані основної загальної освіти виділені самостійні предметні галузі «Рідна мова і рідна література».

Предметні галузі	**Навчальні предмети**
Рідна мова і рідна література	Рідна мова
	Рідна література

Під час організації вивчення рідних мов групою учнів у 1-4 класах (додаток 4), 5-6 класах (додаток 12) загальноосвітніх організацій з російською мовою навчання вважаємо доцільним:

- використовувати 3 години, виділені із годин позаурочної діяльності на вивчення рідної мови, в повному обсязі;

- ухвалити рішення педагогічної ради про оцінювання учнів з предмету «Рідна мова» і врахування навчальних досягнень учнів із даного предмету в класному журналі, затвердивши це рішення локальним нормативним актом.

Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання мови, видів робіт з української літератури надруковані в методичних рекомендаціях для освітніх закладів Республіки Крим про викладання української мови і літератури в 2015/2016 навчальному році.

Фронтальні види контрольних робіт

Кількість контрольних робіт з видів мовленнєвої діяльності зазначено в поданих нижче таблицях:

Українська мова 5-7 класи 2 години (1 година)

	I	II	III	IV	Усього
Мовна тема	1 (1) усний переказ	2(1) Діалог	2(2) усний твір	1(1) читання вголос	6(5) РКС 16(8)
Переказ	1 (-)	-(1)			
Твір			1 (1)		
Диктант		1(1)		1(1)	
Аудіювання			-(1)	1(-)	
Читання мовчки	-(1)	1(-)			

Українська мова 8-9 класи 2 години (1 година)

	I	II	III	IV	Усього
Мовна тема	1 (1) усний переказ	2(1) Діалог	2(2) усний твір	1(1) читання вголос	6(5) РКС 16(8)
Переказ	1(1)		1(1)		
Твір		1(1)		1(1)	
Диктант		1(1)		1(1)	
Аудіювання			1(1)		
Читання мовчки	1(1)				

Українська мова 10-11 класи 2 години (1 година)

	I	II	III	IV	Усього
Мовна тема	1 (1) усний переказ	1(1) Діалог	1(1) усний твір	1(1) читання вголос	4(4) РКС 16(8)
Переказ	1(1)		1(1)		
Твір		1(1)		1(1)	
Диктант		1(1)		1(1)	
Аудіювання			1(1)		
Читання мовчки	1(1)				

*Перша цифра на 2 години; в дужках на 1 годину

Ведення зошитів оцінюється від оцінки «1» до оцінки «5» щомісяця протягом чверті і вважається поточною оцінкою. Під час перевірки зошитів ураховується наявність різних видів робіт, грамотність, охайність, уміння правильно оформити роботи.

У 2016/2017 навчальному році основними напрямками роботи при вивченні української мови є:

- досягнення предметних, особистісних, метапредметних результатів;
- різнобічний мовленнєвий розвиток особистості, її здатність самостійно розв'язувати проблеми у різних сферах і видах діяльності;
- оволодіння конкретними уміннями та навичками з української мови;
- вивчення мовної теорії в аспекті практичних потреб мовленнєвого розвитку учнів.

При викладанні *літератури* звертаємо увагу на наступні особливості:

- навчати оволодінню прийомам аналізу та інтерпретації літературного твору як художнього цілого;
- виявляти історико-культурний контекст, у якому створювався художній твір;
- навчати вмінню зіставляти художні твори, знаходити аналогії в творчості різних письменників;

звертати особливу увагу на пізнавальну роль виразних засобів художньої мови у виявленні ідеї твору та авторської позиції.

(68 год., 2 год. на тиждень; резервний час – 3год.)

МОВЛЕННЄВА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

К-сть годин	Зміст навчального матеріалу (навчальної діяльності)	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
19	**Відомості про мовлення** Повторення вивченого про текст і стилі мовлення. Види і засоби зв'язку в тексті. Пуб- ліцистичний стиль мовлення. Складний план власного висловлювання (практично). Повторення вивченого про типи мовлення. Особливості побудови опису зовнішності людини і процесів праці, роздуму дискусійного характеру	**Учень / учениця**: визначає види і засоби зв'язку в тексті; розпізнає публіцистичний стиль серед інших відомих стилів мовлення, знаходить мовні засоби, характерні для цього стилю; визначає особливості текстів за їх належністю до вивчених стилів мовлення; використовує вивчене про текст, види і засоби зв'язку, стилі і типи мовлення під час побудови і вдосконалення власних висловлювань;
	Аудіювання Аудіювання природного українського мовлення з різних джерел Розвиток аудіативної пам'яті, уваги і уяви. Вибіркове аудіювання окремих	уважно слухає, сприймає на слух, розуміє чуже мовлення і вербально реагує на нього в межах вікових можливостей і засвоєного мовного матеріалу в умовах

	фрагментів тексту із завданням (визначити правомірність чи неправомірність твердження тощо). Порівняння двох фрагментів прослуханого тексту щодо наявності нової інформації. Вичленування різних категорій смислової інформації (знаходження місця прослуханого фрагмента в графічному тексті). Встановлення граматичних відмінностей між записаним і прослуханим реченнями. Вичленування окремих фраз за певною ознакою. Усунення мовних труднощів аудіотексту (знаходження лексичних і граматичних помилок, допущених під час перекладу тексту з російської мови на українську). Цільове аудіювання фрагмента чи цілого тексту з метою використання здобутої інформації при підготовці висловлювання. Стисле відтворення прослуханого тексту. Визначення сюжетної лінії прослуханого тексту. Запис почутої розповіді. Прогнозування змісту (складання плану продовження тексту за прослуханим фрагментом). Аналіз уживання мовних засобів. **Читання** Читання різних за обсягом тек- стів вивчених стилів, типів і жанрів мовлення. Вдосконалення	навчального і побутового спілкування; аудіює тексти вивчених стилів, типів і жанрів мовлення; вичленовує смислову інформацію, розрізняє головну і другорядну інформацію, виділяє і утримує в пам'яті необхідну інформацію; використовує здобуту інформацію при підготовці власних висловлювань; визначає сюжетну лінію прослуханого тексту; виділяє логічно-смислові частини в прослуханому тексті; переказує почуте докладно і стисло (усно чи письмово); прогнозує зміст озвученого тексту; аналізує вживання мовних засобів; встановлює граматичні відмінності між записаним і прослуханим реченнями; знаходить і виправляє лексичні й граматичні помилки, допущені під час перекладу (у межах вивченого матеріалу); читає тексти вивчених стилів, типів і жанрів мовлення відповідно до норм української літературної мови та

	умінь читати вголос і мовчки, користуватися вивчальним, ознайомлювальним та вибірковим видами читання. Формування початкових умінь пошукового читання. Збагачення і розширення словникового запасу. Визначення комунікативного наміру автора. Визначення структурно-смис- лових компонентів тексту. Встановлення зв'язку між одиничними фактами тексту; об'єд- нання окремих фактів у смислове ціле. Складання простого і складного плану прочитаного. Формування умінь знаходити в тексті конкретну інформацію і використовувати її при підготовці власних висловлювань. Здобуття повної фактичної інформації, що міститься в тексті. Визначення лексико-тематич- ної основи тексту (підготовка телеграфного повідомлення). Добір тематично однорідних текстів, порівняння їх щодо наявності нової інформації. Перефразування. Еквівалентна заміна. Стислий і вибірковий переказ прочитаного. Визначення засобів зв'язності в тексті. Складання ситуацій до тексту. Прогнозування змісту (на основі поданого висновку тощо). Інтерпретація прочитаного. Аналіз уживання мовних засобів. Розвиток техніки читання. **Говоріння**	вимог «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів...»; прогресує в техніці читання, користується засвоєними видами читання, опановує пошукове читання; систематично збагачує і уточнює свій словниковий запас, користується словниками різних видів; виділяє логічно-смислові частини прочитаного; складає простий і складний плани тексту; інтерпретує й оцінює прочитане; аналізує мовне оформлення тексту, визначає засоби зв'язку (у межах вивченого матеріалу); добирає тематично однорідні тексти; порівнює інформацію двох і більше текстів щодо її новизни; переказує прочитане за самостійно складеним простим чи складним планом докладно, стисло і вибірково (усно й письмово); використовує здобуту з текстів інформацію при підготовці власних висловлювань;

	Діалогічне мовлення. Розігрування готового діалогу без опори на текст. Самостійне розширення реплік діалогу відповідно до контексту, комунікативного завдання, за рахунок ініціативного мовлення. Конструювання діалогу з набору запропонованих реплік, на основі тексту, за аналогією, на основі програми спілкування. Складання діалогів на одну тему, але для різних ситуацій спілкування. Монологічне мовлення. Докладний, стислий і вибірковий перекази розповідних текстів з елементами опису (зовнішності людини, процесу праці) та роздуму. Докладний усний переказ текстів публіцистичного стилю. Переказування тексту з адресацією його певній особі чи групі осіб та оформленням засобами монологічного мовлення. Переказ прочитаного з доповненням. Розгортання діалогічних реплік у монологічне висловлювання. Розповідь на основі прочитаного, побаченого, почутого. Завершення висловлювання за поданим початком. Стислий виклад змісту теленовин, переглянутого кінофільму. Усне повідомлення про якусь подію. Опис картини. Самостійне	складає діалог із запропонованих реплік (із додаванням власних реплік за змістом), на основі тексту чи ситуації спілкування, зааналогією; коректно й ефективно веде діалог з конкретним адресатом за визначеною соціокультурною проблематикою з представниками різних вікових груп, знайомими і незнайомими, безпосередньо й опосередковано (телефоном), дає логічну й емоційну оцінку реплік співрозмовника; ініціює, підтримує розмову й реагує на репліки співрозмовника в різних ситуаціях спілкування: висловлює сумнів щодо достовірності одержаної інформації чи її джерела, впевненість у її недостовірності; просить уточнити інформацію; висловлює схвалення, зацікавленість, згоду, незгоду, стурбованість, хвилювання, подив, невдоволення, заборону, радість, захоплення, побажання, заклик, дає дозвіл, пораду тощо; реагує на відповідні репліки; бере участь у дискусіях на знайому тематику, висловлює й переконливо аргументує власну думку, спростовує помилкові твердження, дотримуючись правил ведення дискусії; переказує зміст прочитаного (прослуханого) тексту; складає підготовлені усні висловлювання вивчених стилів, типів і жанрів мовлення; дотримується вимог до усного мовлення та правил спілкування;

	створення монологічних висловлювань вивчених стилів, типів і жанрів мовлення.	
	Письмо	
	Написання переказів (за простим або складним планом). Докладний і стислий перекази розповідних текстів з елементами опису (зовнішності людини, процесу праці) і роздуму.	переказує прослухане й прочитане за самостійно складеним простим та складним планом докладно і стисло;
	Написання творів (за простим або складним планом). Твір-опис зовнішності людини, процесу праці (за власними спостереженнями). Твір-оповідання за поданим сюжетом. Твір-роздум дискусійного характеру. Допис дискусійного характеру в газету.	складає твори (вказаних у програмі видів) за простим і складним планом, вибирає відповідно до ситуації спілкування стиль мовлення (розмовний, художній, науковий, публіцистичний, офіційно-діловий), використовує різні типи мовлення (в тому числі описи зовнішності людини і процесу праці, роздум дискусійного характеру); добирає мовні засоби відповідно до задуму висловлювання й стилю мовлення; удосконалює написане;

	Телеграма. СМС.	складає телеграму, СМС;
	Ділові папери Розписка.	складає розписку, доручення;
	Доручення. Переклад Переклад з російської мови текстів, які містять описи зовнішності людини, процесів праці, роздуми. Переказ-переклад (письмовий). Знаходження лексико-граматичних розбіжностей між вихідним текстом і варіантами його перекладу.	перекладає з російської мови речення, діалоги, тексти вивчених стилів, типів і жанрів мовлення (у т. ч. з описами зовнішності людини, процесів праці та роздумів) у межах вивченого мовного матеріалу; здійснює переказ-переклад; знаходить і усуває лексико- граматичні розбіжності між вихідним текстом і варіантами його перекладу
Міжпредметні зв'язки Письмова характеристика літературного героя, роль опису зовнішності в розкритті його характеру (література); роль опису трудових процесів у художніх творах (література).		

МОВНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

К-сть годин	Зміст навчального матеріалу (навчальної діяльності)	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1	**ВСТУП**	
	Місце української мови серед інших слов'янських мов.	Учень / учениця: визначає місце української мови серед інших слов'янських мов;

2	ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО В ШОСТОМУ КЛАСІ	
	Розділові знаки в синтаксичних конструкціях. Найскладніші випадки правопису.	Учень / учениця: застосовує здобуті знання, сформовані вміння й навички;
	МОРФОЛОГІЯ. ОРФОГРАФІЯ. ЕЛЕМЕНТИ СТИЛІСТИКИ	
10	Дієприкметник	
	Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання дієприкметників. Правопис голосних у закінченняхдієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Виділення комами дієприкметникових зворотів (після означуваного іменника). Правильна побудова речень з дієприкметниковими зворотами. Інтонація речень з дієприкметниковими зворотами. Синонімічність складних і простих речень з дієприкметниковими зворотами. Активні і пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу (практично). Правопис голосних і приголосних у суфіксах дієприкметників. Н у дієприкметниках та нн у прикметниках дієприкметникового походження. Не з дієприкметниками.	Учень / учениця: розпізнає дієприкметники, відмежовує їх від дієприслівників, визначає морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розрізняє активні й пасивнідієприкметники; правильно наголошує дієприкметники; узгоджує дієприкметники з означуваними іменниками; утворює від дієслів дієприкметники; робить розбір дієприкметника як частини мови; правильно будує речення з дієприкметниковими зворотами; правильно використовує у мовленні дієприкметники та безособові дієслівні форми на - но, -то; знаходить вивчені орфограми в дієприкметниках (дієприслівниках, службових частинах мови в міру їх засвоєння); пояснює їх за допомогою правил; правильно пише слова з вивченими орфограмами, виділяє комами дієприкметникові звороти (надалі – й дієприслівникові звороти та одиничні дієприслівники); знаходить і виправляє помилки на вивчені правила;

	Безособові дієслівні форми на - но, -то. Вживання безособових дієслівних форм на - но, -то.	
	Міжпредметні зв’язки Використання дієприкметників як одного із засобів створення образності (література).	
7	**Дієприслівник**	
	Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Не з дієприслівниками. Дієприслівниковий зворот. Коми при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення (практично). Складні випадки вживання дієприслівників доконаного і недоконаного виду. Правильне вживання дієпри- слівників у побудові речень. Використання дієприслівникового звороту як засобу зв'язку речень у тексті; дотримання інтонації речень з дієприслівниковими зворотами	Учень / учениця: розпізнає дієприслівники, визначає їх морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розрізняє дієприслівники недоконаного і доконаного виду; утворює дієприслівники обох видів від дієслів; робить розбір дієприслівника як частини мови; правильно будує та інтонує речення з дієприслівниковими зворотами;
Міжпредметні зв’язки Використання дієприслівників як одного із засобів створення образності; вживання дієприслівників у наукових текстах (література).		
10	**Прислівник**	
	Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння	Учень / учениця: розпізнає прислівники, визначає їх морфологічні ознаки, синтаксичну роль; утворює ступені

	прислів- ників. Правильний наголос у прислівниках. Використання прислівників як засобу зв'язку речень у тексті, а також для увиразнення мовлення. Букви н та нн у прислівниках. Не і ні з прислівниками. И та і в кінці прислівників. Дефіс у прислівниках. Написання прислівників разом і окремо.	порівняння прислівників, правильно наголошує і вживає прислівники вищого і найвищого ступенів; добирає до прислівників синоніми, антоніми і вживає їх у мовленні; використовує прислівники як засіб зв’язку речень у тексті, а також для увиразнення мовлення; складає і використовує у мовленні речення з обставинами, вираженими прислівником.
СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ		
5	**Прийменник**	
	Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв’язку в словосполученні. Непохідні й похідні прийменники. Написання похідних прийменників разом, окремо і через дефіс. Особливості вживання деяких прийменників в українській мові у зіставленні з російською. Правильне вживання прийменників з іменниками. Використання у мовленні прийменників-синонімів.	Учень / учениця: розрізняє самостійні та службові частини мови; розпізнає прийменники, визначає їх граматичні ознаки; розрізняє непохідні й похідні прийменники; визначає відмінок, з яким ужито прийменник; робить розбір прийменника як частини мови; правильно пише і вживає у мовленні прийменники (у т. ч. прийменники-синоніми);
4	**Сполучник**	
	Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності, їх види (практично). Вживання сполучників у простому й складному реченнях. Написання сполучників разом і окремо. Використання	учник Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності, їх види (практично). Вживання сполучників у простому й складному реченнях. Написання сполучників разом і окремо. Використання сполучників для зв'язку речень у тексті. Вживання деяких сполучників у

	сполучників для зв'язку речень у тексті. Вживання деяких сполучників у російській та українській мовах. Використання сполучників- синонімів.	російській та українській мовах. Використання сполучників-синонімів. Учень / учениця: розпізнає сполучники, визначає їх граматичні ознаки; розрізняє сполучники сурядності й підрядності, їх види; робить розбір сполучника як частини мови; будує прості й складні речення зі сполучниками сурядності, будує складні речення зі сполучниками підрядності, правильно вживає їх; використовує сполучники- синоніми у різних стилях мовлення;
3	**Частка**	
	Частка як службова частинамови. Розряди часток за значенням. Написання часток -бо, -но, -то, -от, -таки. Не з різними частинами мови (узагальнення). Використання часток як засобу увиразнення мовлення.	Учень / учениця: розпізнає частки, розрізняє їх зазначенням і роллю в реченні; розрізняє частку не і префікс не-; робить розбір частки як частини мови; правильно викор
Міжпредметні зв’язки Використання часток як виражального засобу в художніх творах (література).		
1	**Вигук**	
	Вигук як особлива частина мови. Дефіс у вигуках. Кома і знак оклику при вигуках. Правильне читання речень із вигуками.	Учень / учениця: розпізнає і правильно виділяє вигуки за допомогою інтонації під час читання і в усному мовленні; правильно вживає вигуки.
Міжпредметні зв’язки Використання вигуків як засобу виразності в художніх творах (література).		
УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО З МОРФОЛОГІЇ Й ОРФОГРАФІЇ		
3	Частини мови (самостійні, службові, вигук), їх значення, граматичні ознаки, стилістична роль. Найскладніші випадки правопису.	

СОЦІОКУЛЬТУРНА ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

Зміст соціокультурного блоку програми

Проблематика

Україна – європейська держава з давніми традиціями, атрибути її державності. Державні та народні свята в Україні. Життєпис українського народу. Визначні історичні й культурні діячі. Освіта. Наука. Культура. Література. Мистецтво. Загальнолюдські моральні цінності. Український національний характер. Естетика побуту українців. Духовна сфера особистості. Прагнення до самовдосконалення – фізичного і духовного. Матеріальна культура суспільства. Людина в світі речей. Світ професій. Відкриття. Пошуки. Знахідки. Гармонія в природі. Загадки природи, причини природних явищ. Взаємозалежність людини і природи. Проблеми екології.

Учень / учениця: здобуває соціокультурну інформацію, аналізує, оцінює, добирає й використовує її для особистісного розвитку, для досягнення комунікативних і життєвих цілей; встановлює і підтримує соціальні контакти в особистісній, публічній, освітній сферах; реалізує основні мовленнєві функції та реагує на них, використовуючи засвоєний мовний матеріал та паралінгвістичні засоби (жести, вираз обличчя, міміка, поза, наближення – відсторонення тощо); зважає на найважливіші відмінності між звичаями, звичками, правилами поводження, характерними для українців і росіян, та враховує їх у своїй поведінці; дотримується найважливіших соціальних правил поведінки.

ДІЯЛЬНІСНА (СТРАТЕГІЧНА) ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

Учень / учениця: самостійно чи з допомогою вчителя визначає стратегію власної пізнавальної та мовленнєвої діяльності, її структуру: мотив, мету, завдання, планує основні етапи досягнення мети, контролює перебіг, робить необхідні корективи; визначає і використовує найраціональніші способи, виконує основні розумові операції – аналіз, синтез, порівняння (у т. ч. на основі різних джерел, табличних даних, логічних схем), конкретизацію; експериментує, проводить аналогії і робить висновки (в т. ч. за аналогією, на основі спостережень), прогнозує подальший розвиток певних явищ; орієнтується в понятттєвому апараті; систематизує та узагальнює навчальний матеріал із використанням графічної наочності; моделює, наводить докази на підтвердження тез або контраргументи щодо їх спростування; здійснює контроль і оцінює якість виконаної роботи за зразком, у процесі виконання, за результатом; працює індивідуально, ефективно співпрацює в парі та в групі; активно застосовує виучувану мову; дотримується заданого темпу роботи; систематично користується довідковою літературою; добирає додаткову літературу до окремих тем, самостійно вибирає і читає відповідні вікові книжки, періодику, використовує їх на уроках і в позаурочний час; виявляє здатність сприймати новий досвід, нові способи поведінки; розпочинає планомірну роботу з самоосвіти.

Тематичний план

№ №	Тема	Годин	Види контрольних робіт					Р/М
			Тематичне оцінювання	Словниковий диктант	Контрольний диктант	Переказ	Твір	
1	Вступ	3						
2	Діеприкметник як особлива форма дієслова	12	1	1				4

3	**Дієприслівник як особлива форма дієслова**	**7**	**1**	**1**	**1**	**1**		**2**
4	**Прислівник**	**10**	**1**	**1**				**5**
5	**Прийменник як службова частина мови**	**5**	**1**	**1**			**1**	**2**
6	**Сполучник як службова частина мови**	**4**		**1**				**1**
7	**Частка як службова частина мови**	**3**		**1**				**2**
8	**Вигук**	**2**		**1**	**1**			**2**
9	**Узагальнення та систематизація вивченного**	**3**						
	Всього	**68**	**4**	**7**	**2**	**1**	**1**	**19**

-

Календарно-тематичне планування з української мови
7 клас
Автори підручника: О.М. Горошкіна. А.В. Нікітіна. Л.О. Попова. (Підручник для 7 класу зсередніх загальноосвітніх навчальних закладів з російською мовою навчання.)
68 годин

№ №	Тема	Кіл-ть годин	Дата згідно з планом	Дата фактична
1	Вступ. Місце української мови серед інших слов'янських мов (§1)С.10-13	1		
2	Найскладніші орфограми в самостійних частинах мови (§2)С.14-16	1		
3	Розділові знаки в синтаксичних конструкціях (§2) С.21	1		
4	Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль (§4) С.16-19	1		
5	**Розвиток зв'язного мовлення.№1 Повторення вивченого про текст і стилі мовлення (§4) С.4-10**	1		
6	Відмінювання дієприкметників. Правопис голосних у закінченнях дієприкметників (§4) С.29-32	1		
7	Дієприкметниковий зворот. Виділення комами дієприкметникових зворотів (§5) С.35-38	1		
8	Побудова речень із дієприкметниковим зворотом (§5) С.35-38	1		
9	**Розвиток звязного мовлення.№2 Повторення відомостей про типи мовлення (§5) С.33-35**	1		
10	Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних та пасивних дієприкметників (§6) С.39-46	1		

11	**Розвиток зв'язного мовлення. №3 Особливості побудови опису зовнішності людини (§7) С.35**	1		
12	*Н* у дієприкметниках та *нн* у прикметниках дієприкметникового походження (§8) С.47-49	1		
13	*Не* з дієприкметниками(§9) С.50-57	1		
14	**Розвиток зв'язного мовлення.№4 Докладний усний переказ тексту з елементами опису зовнішності людини С.99**	1		
15	Безособові дієслівні форми на *-но, -то* (§10) С.54-56	1		
16	Узагальнення вивченого про дієприкметник. Морфологічний розбір дієприкметника (§10) С.57-59	1		
17	Тематичне оцінювання <Дієприкметник> (§11)С.60-63	1		
18	Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль (§11)С.60-63	1		
19	*Не* з дієприслівниками (§12) С.63-64	1		
20	**Розвиток зв'язного мовлення.№5 Контрольний докладний переказ тексту з елементами опису зовнішності людини (§12) С.91**	1		
21	Розвиток зв'язного мовлення. Аналіз контрольного переказу	1		
22	Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівникових зворотах і одиничних дієприслівниках (§13) С.65-68	1		
23	Тренувальні вправи. Морфологічний розбір дієприслівника	1		
24	**Розвиток звязного мовлення.№6 Особливості побудови розповіді про процес праці С.33**	1		
25	Дієприслівники недоконаного і доконаного виду їх творення (§14) С.69-72	1		
26	Контрольний диктант. Контрольне аудіювання	1		

27	Тематичне оцінювання. <Дієприслівник>. Контрольне читання мовчки	1		
28	Аналіз контрольної роботи	1		
29	Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль (§15) С.74	1		
30	**Розвиток зв'язного мовлення.№7 Переказ тексту з елементами опису процесу праці С.56**	1		
31	**Розвиток звязного мовлення. №8 Робота над виправленням помилок припущених у переказі**	1		
32	Ступені порівняння прислівників (§16) С.80-81	1		
33	Способи творення прислівників (§17) С.82-85	1		
34	Букви *н* і *нн* у прислівниках (§18) С.85-86	1		
35	*Не* і *ні* з прислівниками (§19) С.86-88	1		
36	**Розвиток зв'язного мовлення. №9 Письмовий твіропис процесу праці за картиною С.78**	1		
37	**Розвиток зв'язного мовлення.№10 Робота над помилками припущеними у творіописі**	1		
38	*И* та *і* в кінці прислівників (§20) С.88-91	1		
39	Дефіс у прислівниках (§21) С.93-95	1		
40	**Розвиток зв'язного мовлення. №11 Твір-оповідання за поданим сюжетом**	1		
41	Написання прислівників разом і окремо (§22) С.96-98	1		
42	Розбір прислівника як частини мови (§22) С.100-101	1		
43	Тематичне оцінювання <Прислівник>	1		
44,45	Прийменник як службова частина мови/ Прийменник як засіб звязку слів у словосполученні (§23-24) С.102-106	2		

46	**Розвиток зв'язного мовлення. №12 Контрольний твір-опис процесу праці за власним спостереженням**	1		
47	**Розвиток звязного мовлення. №13 Робота над помилками припущеними у творі-описі**	1		
48	Непохідні й похідні прийменники (§25) С.107-109	1		
49	Написання похідних прийменників разом, окремо, та через дефіс (26) С.109-110	1		
50	Розбір прийменника як частини мови. Узагальнення вивченого з теми <Прийменник> С.113-115	1		
51	Сполучник як службова частина мови (§27) С.116-118	1		
52	Сполучники сурядності й підрядності, їх види. Вживання сполучників у простому й складному реченнях (§28) С.118-120	1		
53	Написання сполучників. Розбір сполучника як частини мови (§29) С.123-130	1		
54	**Розвиток зв'язного мовлення. №14 Усний переказ тексту з елементами роздуму С.137-138**	1		
55	Тематичне оцінювання. <Прийменник>, <Сполучник>. Контрольне читання мовчки	1		
56	Частка як службова частина мови. Розряди часток за значенням (§30, 31) С.131-134	1		
57	Написання часток *бо, но, то, от, таки* (§32) С.134-135	1		
58	*Не* і *ні* з різними частинами мови (§33) С.135-136	1		
59	**Розвиток зв'язного мовлення. №15 Усний твір-роздум дискусійного характеру**	1		
60	**Розвиток зв'язного мовлення. №16 Допис у газету дискусійного характеру С.138-139**	1		

61	Вигук як частина мови. Кома і знак оклику при вигуках. Дефіс у вигуках (§34,35) С.141-145	1		
62	**Розвиток зв'язного мовлення. №17 Ділові папери. Розписка. Доручення С.113**	1		
63	Контрольний диктант. Контрольне аудіювання	1		
64	Аналіз контрольної роботи	1		
65	**Розвиток зв'язного мовлення. №18 Переклад з російської на українську тексту з елементами опису процесу праці С.56**	1		
66-68	Узагальнення та систематизація вивченого	3		

Література

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоремо. – К.,1994.
2. Білоус Д.Г. диво калинове; Чари барвінкові: Вірші. – К.,1994.
3. Коваль А.П. Слово про слово. – К., 1986.
4. Коломієць М.П. Молодова Л.В. Словник іншомовних слів. –К.,1998.
5. Матвієнко А.М. Рідне слово. –К.,1994.
6. Орфографічний словник української мови / Уклад. С.І.Головащук, М.М. Пещак, В.М. Русанівський ти ін. –К., 1994.
7. Полюга Л.М. Словник антонімів української мови. –К., 1999.
8. Тлумачний словник-мінімум української мови: Близько 6 тис.слів –К.,1999.
9. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологічний словник української мови. –К., 1998.
10. Укараїнська мова.5-12 класи: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з російською мовою навчання/ Н.В. Бондаренко, Л.М.Паламар, В.Л.Кононеко.– Чернівці: Видавничий дім <Букрек>, 2005.
11. Глазова О.П. Кольорове слово.7 клас: Зведенній комплект з розвитку зв'язного мовлення. – Х.: Веста: Видавництво <Ранок>, 2006
12. Дудка О.О., Шевелева Л.А. Українська мова. 5-9 класи: Комплексний довідник/ За ред. А.О. Свашенко. – 2-ге вид., доп. – Х.: Веста: Видавнитство <Ранок>, 2006.
13. Жовтобрюх В.Ф. Укаїнська мова. 7 клас: Комплексний заліковий зошит для тематичного оцінювання. – Х.: Веста: Видавнитство <Ранок>, 2007.
14. Жовтобрюх В.Ф. Укаїнська мова. 7 клас: Експресс-контроль. – Х.: Веста: Видавництво <Ранок>, 2007.
15. Жовтобрюх В.Ф. Шкільний орфографічний словник. Х.: Веста: Видавництво <Ранок>, 2007.
16. Шевелева Л.А. Новий збірник диктантів з української мови для учнів 5-11 класів та абітурієнтів. – Х.: Веста: Видавництво <Ранок>, 2006.